

et direkte Paabud om Indførelsen af Enkeltmandsvalg, saa dog en Udtryksform, man ikke vilde bruge, hvis man i Virkeligheden havde aabnet Adgang for andet end det.

Formanden: Det er nu den Tid, Tinget plejer at slutte sine Møder, men da Konseilspræsidenten ikke kan være til Stede her i Tinget i Morgen, og det vil være ønskeligt, at den foreliggende Sags anden Behandling tilendebringes i Mødet i Dag, vil jeg lade Forhandlingen fortsætte endnu en Tid for at se, om dette sidste ikke skulde være muligt.

Konseilspræsidenten (J. C. Christensen): Jeg skal svare paa forskellige af de til mig rettede Bemærkninger.

Til det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borghjerg) skal jeg sige i Anledning af hans Slutningsbemærkning til mig, at jeg ønsker — det er jeg sikker paa — lige saa ivrigt som han at faa Sagen fremmet og ført igennem snarest muligt.

Til den sidste ærede Taler vil jeg sige, at ikke alene kan selvfølgelig en frihedsfjendsk Regering føre en Lov igennem; hvorved Valgretten indskrænkes, men man har Eksempler paa, at en Repræsentation kan være saa reaktionær, at den støtter en saadan Regering, og derfor er det, Grundloven til Sikring mod noget saadant har indført Opløsningsvilkaaret for Grundlovsforandringer. Det ærede Medlem har jo i sin Betænkning og i Gaar i sin Tale meget stærkt fremholdt Kravet om Forholdstalsvalg, og har i den Anledning talt om Folketinget som et Spejlbillede af hele Folket. Her overfor var det jeg for det første paaviste og holdt op for det ærede Medlem de nuværende reale Forhold, Forfatningen som den er, og for det andet holdt op for det ærede Medlem, hvad Højre, de konservative, hele Tiden have sagt i saa Henseende. Overfor disse Virkelighedsbilleder møder det ærede Medlem nu med et Spørgsmaal til mig om, hvad den sidst kongevalgte Landstingsmand repræsenterer. Det er virkelig for lidt at møde med for at modbevise, hvad jeg fremførte i Gaar. Jeg kunde jo blot spørge: Hvilke Interesser repræsenterer det ærede Medlem? man kan ikke saaledes tage det ene Medlem frem bortset fra de andre og spørge, hvilke Interesser han repræsenterer.

Det ærede Medlem for Holbæk Amts 1ste Valgkreds (Fogtmann) gjorde sig

øjensynligt Flid for at bevise, at hans Overbevisning og hans Afstemning vare vidt fjernede fra hinanden i denne Sag. Jeg skal ikke imødegaa det ærede Medlem, men blot sætte en Streg under det, han søgte at godtgøre.

Borghjerg: Det ærede Medlem for Københavns Amts 1ste Valgkreds (Ellinger) vilde jo gerne knibe lidt ud fra, hvad han sagde ved 1ste Behandling (*Ellinger:* Nej). Jo, han vilde; han havde kun, sagde han, lige mod Slutningen af sin Tale antydnet noget o. s. v. Ærede Medlemmer ville Sp. 1424—25 finde følgende ganske klare Ord: „Vi“ — det vil sige Højre — „maa derfor mene, at der ved en Grundlovsforandring maa aabnes Mulighed for, at man straks eller senere kunde faa Forholdstalsvalgmaaden indført, og det kan ske derved, at det sidste Punktum i § 32 fjernes af Grundloven.“ Senere forklarede en af hans Kolleger, det ærede Medlem for Københavns 6te Valgkreds (Hammerich) det udtrykkelig saaledes — og uden at det ærede Medlem for Københavns Amts 1ste Valgkreds protesterede — at det kun var dette, Højre ønskede aabnet en Mulighed for, og det ærede Medlem føjede til, at det endda ikke skulde være et Ultimatum, man vilde ikke lade Valgloven strande derpaa. Saaledes var altsaa Højres Stilling ved 1ste Behandling. Det undrer mig da i høj Grad, at Højre ikke gør Alvor af denne ny Betragtning og stiller et Forslag i Overensstemmelse dermed, men derimod stiller et ganske andet Forslag, nemlig om en positiv Indførelse af Forholdstalsvalg ved en Grundlovsforandring.

Og naar det ærede Medlem siger, at Grunden dertil er den, at det Ændringsforslag, der er stillet af Flertallet, ikke gør det saa let at føje dette til — det er nu for Resten meget tvivlsomt — forstaar jeg det slet ikke, thi det ærede Medlem kan jo stille sit Ændringsforslag enten til Konseilspræsidentens Forslag eller til den bestaaende Grundlovs Paragraf 32. Det er der ikke et Menneske, der hindrer ham i, fordi vi stille noget andet op. Det er derfor en højst ejendommelig Begrundelse for, at han har gjort noget andet denne Gang.

Saa lod det ærede Medlem, som om det, der nu er stillet op fra Højres Side, var det principale, og ligesom antydede, at det subsidiære kunde altid komme, til 3die Behandling. Jeg ved dog ikke, om det er almindelig parlamentarisk Praksis at stille sine principale Forslag ved 2den